

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Facultatea de istorie și filosofie
1.3 Departamentul	Departamentul de istorie medievală, premodernă și istoria artei
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Istorie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Istoriografie universală						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. Miron Greta-Monica						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. univ. dr. Miron Greta-Monica						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					15
Tutoriat					20
Examinări					15
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual		70			
3.8 Total ore pe semestru		42+70=			
		112			
3.9 Numărul de credite		6			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	•
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	•

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	• Delimitarea principalelor etape din evoluția scrisului istoric în funcție de curentele istoriografice • Definirea curentelor și tendințelor din scrisul istoric universal prin autorii relevanți și operele lor • Definirea principalelor concepte utilizate în scrisul istoric • (Re)cunoașterea, exemplificarea și explicarea termenilor-cheie care au definit diverse etape și spații istoriografice • Deprinderea abilităților critice prin analiza de text și bibliografică
Competențe transversale	• Familiarizarea studenților cu prezentarea concisă a unui studiu, a unei cărți astfel încât să surprindă argumentul principal • Abilitatea de a dialoga, de a purta o discuție în contradictoriu • Susținerea (verbală și în scris) argumentată a propriului punct de vedere într-o dezbatere pornind de la un text sau de la o referință bibliografică

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Surprinderea diverselor moduri de reprezentare a trecutului din discursul scris, din antichitate până în secolul al XX-lea. Explicarea schimbărilor, inovațiilor în „meseria” de istoric și implicit în elaborarea discursului istoric.
7.2 Obiectivele specifice	• Prezentarea curentelor și tendințelor istoriografice de la începuturile scrisului istoric până în contemporaneitate • Surprinderea caracteristicilor scriiturii determinate de genurile cultivate, concepția despre timp, definirea termenului istorie, categoriile de surse utilizate, metodele de informare și modalitățile de construcție a operelor. • Analiza discursului istoric pornind de la creatorii lui, de la biografia lor intelectuală, continuând cu circumstanțele în care a fost scris, scopurile pe care istoricii le-au urmărit, ce imagine asupra trecutului au oferit contemporanilor, destinatarii pe care i-au avut în vedere, publicul-țintă • Surprinderea receptării operelor în epocă și după aceea cu referire la statutul istoriei în viața culturală și instituționalizarea cercetării istorice.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. <i>De la memorie la scris</i> . De la mit la istorie sau de la Homer la Herodot.	Prelegere combinată cu analiza de text și discuții interactive, cu suport power point.	
2. <i>Ce însemna istoria în Grecia antică?</i> De la istoria culturală (Herodot) la istoria politică (Thucydides) și istoria universală (Polybios).		
3. <i>Istoriografia în Roma antică. De la imitația modelului grec la originalitate</i> . Sensuri ale scrisului istoric: istoria ca discurs justificator (Caesar) și moralizator (Sallustius), istoria patriotică (Titus Livius), istoria ca analiză a vieții politice (Tacitus).		
4. <i>Istoriografia creștină</i> . Istorie sacră-istorie profană. Genuri istorice cultivate: cronologie comparată (Sextus Iulius Africanus), istorie ecleziastică (Eusebiu din Cesareea), filosofia istoriei (Sfântul Augustin)		
5. <i>Istoria în oglinda medievală</i> . De la istoria scrisă „în umbra catedralelor” la istoria scrisă în birouri: cine, unde și cum a scris istorie în Evul Mediu?		
6. <i>Timpul și istoria umaniștilor</i> (sec. XV-XVI). Noua viziune despre timp, trecut și scrisul istoric. Istorie și metodă istorică: „vera historia” sau imitarea modelului antic. Istoria ca discurs politic și patriotic: de la mitul originii troiane la miturile originii autohtone		
7. <i>Istoria erudiților</i> (sec. XVII). Pietate și istorie-nașterea criticismului surselor.		
8. <i>Istoriografia iluministă</i> sau istoria filosofilor și a oamenilor de litere- istoria cosmopolită.		
9. <i>Istoriografia romantică. Secolul al XIX-lea- secolul istoriei</i> . Istorie și politică sau istoricul între a scrie și a face istorie.		
10. <i>Istorismul</i> . Paradigma istoriografică germană între clamarea obiectivității și dimensiunea metafizică și etică a istoriei		
11. <i>Istoria ca știință</i> . Naturalismul istoriografic francez		
12. <i>Istoria de peste ocean. Nașterea și evoluția istoriografiei americane</i> . De la istoria coloniilor la istoria Statelor Unite.		
13. <i>Școala metodică franceză</i> sau iluziile istoriografiei critice. <i>Istoriografia pozitivistă franceză</i> - o doctrină fără practicieni.		
14. <i>Curenți și tendințe în istoriografia europeană a secolului al XX-lea</i> .		
Bibliografie Barret-Kriegel, Blandine, <i>Jean Mabillon</i> , Presses Universitaires de France, 1988. Bédarida, François (dir.), <i>L'histoire et le métier de l'historien en France 1945-1995</i> , Maison des sciences de l'homme, Paris, 1995.		

- Beiser, Frederick, *The German Historicist Tradition*, Oxford University Press, 2011.
- den Boer, Pim, *History as a Profession. The Study of History in France 1818- 1914*, Princeton University Press, 1998.
- Breisach, Ernst, *Historiography. Ancient, Medieval, and Modern*, The University of Chicago Press, 1983.
- Bourdé, Guy; Martin, Hervé, *Les écoles historiques*, vol. I-II, Paris, 1983.
- Carbonell, Charles Olivier, *Histoire et Historiens. Une mutation idéologique des historiens français 1865-1885*, Privat, 1976.
- Cochrane, Erich, *Historians and Historiography in the Italian Renaissance*, The University of Chicago Press, 1981.
- Guenée, Bernard, *Histoire et culture historique dans l'Occident médiéval*, Paris, 1980.
- Hicks, Philip, *Neoclassical History and English Culture. From Clarendon to Hume*, New York, St Martin's Press, 1996.
- Iggers, Georg; Wang, Edward, *A Global History of Modern Historiography*, Pearson Education Limited, 2008.
- Iggers, Georg, *The German Conception of History. The National Tradition of Historical Thought from Herder to the Present*, Middletown, 1983.
- Kelley, Donald R., *Faces of History. Historical Inquiry from Herodotus to Herder*, Yale University Press, 1998.
- Georges Lefebvre, *La naissance de l'historiographie moderne*, Paris, 1971.
- Levine, Joseph M., *Humanism and History. Origins of Modern English Historiography*, Cornell University Press, 1987.
- Luraghi, Nino (ed.), *The Historians Craft in the Age of Herodotus*, Oxford University Press, 2007.
- Marincola, John (ed.), *A Companion to Greek and Roman Historiography*, Blackwell Publishing, 2009.
- Momigliano, Arnaldo, *The Classical Foundations of Modern Historiography*, University of California Press, 1990.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. <i>Istoriografia în Grecia antică</i> : sensul termenului istorie la greci, metoda istorică-autopsia, istorie și cauzalitate: oameni, zei și soartă; tema războiului în istoriografia greacă	Discuții pe baza bibliografiei Analiză de text	Seminariile au drept scop principal formarea abilităților de lectură critică a textelor istorice, a abilității de a îmbina informațiile și ideile oferite de bibliografie cu analiza de text
2. <i>Istoriografia în Roma antică</i> : istorie și mentalități, nașterea istoriografiei romane, genurile istorice cultivate, istoria ca analiză a vieții politice, istorie și mit- mitul Romei eterne		
3. <i>De la paradigma greacă la istoria romană</i> . Privire comparativă asupra istoriografiei grecești și romane.		
4. <i>Istoriografia creștină</i> . Intelectualul creștin între formația păgână și credința creștină. Timp și spațiu în istoriografia creștină. Genuri istorice cultivate		
5. <i>Istoriografia medievală</i> . Metoda istorică: autoritate- autentic- apocrif. Teme cultivate: de la istoriile barbare la istoria dinastică, de la istoria livrescă la istoria trăită.		
6. <i>Istoriografia umanist renescentistă</i> . Timpul, spațiul și scrierea istoriei. Teme cultivate: tema orașului stat în istoriografia umanistă italiană, tema istoriei „naționale”, a instituțiilor în spațiul francez		

7. <i>Istoriografia iluministă franceză</i> . Voltaire autor al unei istorii cosmopolite, precursor al „istoriei totale”		
8. <i>Istoriografia romantică franceză</i> . Jules Michelet și istoria ca reînviere a vieții trecute		
Bibliografie		
Boia, Lucian, <i>Mari istorici ai lumii</i>, București, 1978. Carbonell, Charles Olivier, <i>Istoriografia</i>, București, 2006. Cizek, Eugen, <i>Istoria literaturii latine</i>, București, 1994, vol. I- II. Cizek, Eugen, <i>Istoria în Roma antică</i>, București, 1998. Crăciun, Maria; Miron, Greta, <i>Caiet de seminar. Istoriografia antică și creștină</i>, Cluj-Napoca, 1994. Robert de Clari, <i>Cei care au cucerit Constantinopolul</i>, Ed. Limes, Cluj-Napoca, 2005. Grimal, Pierre, <i>Literatura latină</i>, București, 1997. Hazard, Paul, <i>Gândirea europeană în secolul al XVIII-lea</i>, București, 1981. Hazard, Paul, <i>Criza conștiinței europene. 1680-1715</i>, București, 2007. Machiavelli, <i>Istoriile florentine</i>, București, 1968. Marrou, Henri Irenée, <i>Augustin și sfârșitul culturii antice</i>, București, 1997. Michelet, Jules, <i>Istoria Franței</i>, vol. I-II, București, 2007. Teodor, Pompiliu, <i>Introducere în istoriografia universală</i>, Cluj- Napoca, 2000. Ariès, Phillipe, <i>Timpul istoriei</i>, București, 1997. Villehardouin, <i>Cucerirea Constantinopolului</i>, Ed. Limes, Cluj-Napoca, 2002. Voltaire, <i>Secolul lui Ludovic al XIV-lea</i>, București, 1983.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul și seminarul sunt în măsură să le formeze studenților abilități de exprimare liberă, coerentă, critică pe o temă dată. Crearea unei atitudini critice față de textul scris, dezvoltarea capacității de argumentare a unei idei vor fi în măsură să contribuie la dezvoltarea abilităților de comunicare, absolut necesare în orice domeniu de activitate.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Intervenții, comentarii pe baza expozeului		10%
	Compoziția și substanța informațională a eseului	Colocviu	40%
10.5 Seminar/laborator	Prezența la seminarii		10%
	Intervenții, participare la discuții, prezentarea unor studii, cărți din bibliografie	Evaluare pe parcurs Eseu- interpretarea unui text	40%
10.6 Standard minim de performanță			
Prezentarea unui eseu în care să îmbine bibliografia cu lectura critică a unui text istoriografic Intervenție-problematizare în cadrul discuțiilor bazate pe analiza textelor istoriografice în care să argumenteze punctul de vedere în raport cu altele exprimate de colegi			